

Cuprins

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND MOȘTENIREA	5
Secțiunea I. Noțiune. Felurile moștenirii. Caractere juridice	5
§ 1. Noțiune	5
§ 2. Felurile moștenirii.....	6
§ 3. Sediul materiei	8
§ 4. Caractere juridice.....	8
Secțiunea a II-a. Deschiderea moștenirii	10
§ 5. Noțiune	10
§ 6. Data deschiderii moștenirii	11
§ 7. Locul deschiderii moștenirii	12
Secțiunea a III-a. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	13
§ 8. Enumerare.....	13
§ 9. Capacitatea succesorală	14
§ 10. Vocația succesorală (chemarea la moștenire).....	17
§ 11. Nedemnitătea succesorală.....	18
11.1. Noțiune și natură juridică.....	18
11.2. Caractere juridice.....	19
11.3. Felurile nedemnității.....	20
11.4. Nedemnitătea de drept	20
11.5. Nedemnitătea judiciară	22
11.6. Efectele nedemnității	26
11.7. Înlăturarea efectelor nedemnității	29
11.8. Invocarea nedemnității succesorale	30

CAPITOLUL II

MOȘTENIREA LEGALĂ	32
Secțiunea I. Dispoziții generale	32
§ 12. Moștenitorii legali.....	32
§ 13. Principiile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii și excepțiile de la aceste principii	34
13.1. Rudele defunctului sunt chemate la moștenire în ordinea claselor de moștenitori.....	34

13.2. În cadrul aceleiași clase, rudele de grad mai apropiat cu defunctul înlătură de la moștenire pe cele de grad mai îndepărtat,	36
13.3. În cadrul aceleiași clase, rudele de grad egal moștenesc în părți egale.....	36
Secțiunea a II-a. Reprezentarea succesorală	37
§ 14. Noțiune	37
§ 15. Domeniul de aplicare	38
§ 16. Condițiile reprezentării succesorale	40
§ 17. Efectul general al reprezentării succesorale.....	46
§ 18. Efectul particular al reprezentării succesorale	48
Secțiunea a III-a. Moștenitorii legali	49
I. Soțul supraviețuitor	49
§ 19. Considerații generale	49
§ 20. Condițiile cerute de lege pentru ca soțul supraviețuitor să poată moșteni.....	50
§ 21. Corelația dintre dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor și comunitatea de bunuri a soților.....	53
§ 22. Enumerarea drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor	55
II. Descendenții defunctului.....	66
§ 23. Noțiunea de descendenți	66
§ 24. Împărțeala moștenirii între descendenți	69
§ 25. Caracterele juridice ale dreptului de moștenire al descendenților	69
III. Ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați.....	70
§ 26. Noțiunea de ascendenți privilegiați.....	70
§ 27. Împărțirea moștenirii între soțul supraviețuitor, ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați.....	71
§ 28. Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați.....	72
§ 29. Caracterele juridice ale dreptului de moștenire al ascendenților privilegiați.....	72
§ 30. Noțiunea de colaterali privilegiați.....	73
§ 31. Împărțirea moștenirii între colaterali privilegiați.....	73

§ 32. Caracterele juridice ale dreptului de moștenire al colateralilor privilegiați	75
IV. Ascendenții ordinari	75
§ 33. Noțiunea de ascendenți ordinari	75
§ 34. Caracterele juridice ale dreptului de moștenire al ascendenților ordinari	76
V. Colateralii ordinari	76
§ 35. Noțiunea de colaterali ordinari	76
§ 36. Caracterele juridice ale dreptului de moștenire al colateralilor ordinari	77
Secțiunea a IV-a. Moștenirea vacantă	77
§ 37. Noțiunea de moștenire vacantă	77
§ 38. Dreptul de a culege moștenirea vacantă	78
§ 39. Natura juridică a dreptului asupra moștenirii vacante	79
§ 40. Constatarea vacanței succesoriale. Certificatul de vacanță a moștenirii	80
§ 41. Răspunderea pentru pasivul moștenirii vacante	83
§ 42. Inexistența dreptului de opțiune succesorală al comunei, orașului sau municipiului în cazul dobândirii moștenirilor vacante	83

CAPITOLUL III

MOȘTENIREA TESTAMENTARĂ	84
Secțiunea I. Noțiunea de testament și caracterele juridice	84
§ 43. Noțiunea de testament	84
§ 44. Caracterele juridice	84
Secțiunea a II-a. Conținutul testamentului	85
§ 45. Legatele testamentare	85
§ 46. Alte dispoziții testamentare	86
Secțiunea a III-a. Condițiile de validitate ale testamentului	87
A. Condițiile de fond	88
§ 47. Capacitatea	88
§ 48. Consimțământul	91
§ 49. Obiectul și cauza	93
B. Condițiile de formă	93
§ 50. Interpretarea testamentului	96

Secțiunea a IV-a. Formele testamentului	97
§ 51. Enumerare	97
Secțiunea a V-a. Revocarea voluntară a testamentului	106
§ 52. Revocarea voluntară expresă	106
§ 53. Revocarea voluntară tacită	107
§ 54. Retractarea revocării	110

CAPITOLUL IV

LEGATUL	112
Secțiunea I. Noțiune și categorii de legate	112
§ 55. Noțiunea de legat	112
§ 56. Desemnarea legatarului	113
§ 57. Categorii de legate	114
Secțiunea a II-a. Efectele legatelor	116
§ 58. Dobândirea fructelor bunurilor ce constituie obiectul legatului	116
§ 59. Drepturile legatarului cu titlu particular	117
§ 60. Sarcina excesivă a legatului cu titlu particular	118
§ 61. Legatul bunului altuia	118
§ 62. Legatul rentei viagere sau al unei creanțe de întreținere	118
§ 63. Legatul alternativ	119
§ 64. Legatul conjunctiv	119
§ 65. Cheltuielile predării legatului	119
§ 66. Dreptul de preferință al creditorilor moștenirii față de legatari	119
Secțiunea a III-a. Ineficacitatea legatelor	120
§ 67. Nulitatea legatelor	120
§ 68. Revocarea voluntară a legatelor	120
§ 69. Revocarea judecătorească a legatelor	122
69.1. Neîndeplinirea sarcinii instituite de testator	123
69.2. Ingratitudinea legatarului	125
§ 70. Caducitatea legatelor	129
§ 71. Regimul legatului-sarcină	130
§ 72. Efectele ineficacității legatelor	130

CAPITOLUL V

DEZMOȘTENIREA ȘI EXECUȚIUNEA TESTAMENTARĂ.....	131
Secțiunea I. Dezmoștenirea (exheredarea)	131
§ 73. Noțiune	131
§ 74. Felurile dezmoștenirii	132
§ 75. Efectele dezmoștenirii	134
§ 76. Nulitatea	135
Secțiunea a II-a. Execuțiunea testamentară	136
§ 77. Noțiune	136
§ 78. Natura juridică	136
§ 79. Dreptul de administrare	137
§ 80. Puterile executorului testamentar	138
§ 81. Răspunderea executorului testamentar	139
§ 82. Încetarea execuțiunii testamentare.....	139

CAPITOLUL VI

LIMITELE DREPTULUI DE A DISPUNE PRIN ACTE

JURIDICE DE BUNURILE MOȘTENIRII.....	141
Secțiunea I. Interzicerea actelor (pactelor) asupra moștenirii nedeschise.....	141
§ 83. Considerații introductive	141
§ 84. Actele juridice asupra moștenirii nedeschise.....	141
§ 85. Sancțiunea aplicabilă	143
Secțiunea a II-a. Substituțiile fideicomisare	144
§ 86. Substituția fideicomisară în sistemul vechiului Cod civil de la 1864	144
§ 87. Substituțiile fideicomisare în concepția noului Cod civil.....	147
§ 88. Condițiile substituției fideicomisare permise de lege	148
§ 89. Efectele substituției fideicomisare	153
§ 90. Ineficacitatea substituției fideicomisare	155
Secțiunea a III-a. Liberalitățile reziduale.....	156
§ 91. Noțiune	156
§ 92. Dreptul de dispoziție al instituitului	156
§ 93. Aplicarea regulilor substituției fideicomisare.....	157

Secțiunea a IV-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor	157
§ 94. Domeniul de aplicare	157
Secțiunea a V-a. Rezerva succesorală și cotitatea disponibilă.....	159
§ 95. Considerații prealabile	159
§ 96. Noțiunile „rezervă succesorală” și „cotitate disponibilă”	160
§ 97. Justificarea rezervei succesorale	161
§ 98. Caracterile juridice ale rezervei succesorale	162
§ 99. Moștenitorii rezervatari.....	167
§ 100. Întinderea rezervei succesorale	167
§ 101. Rezerva soțului supraviețuitor	167
§ 102. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor....	170
§ 103. Rezerva descendenților	179
§ 104. Rezerva ascendenților privilegiați (părinții defunctului).....	182
Secțiunea a VI-a. Reducțiunea liberalităților excesive	185
§ 105. Stabilirea rezervei succesorale și a cotității disponibile.....	185
§ 106. Reducțiunea liberalităților excesive.....	189
§ 107. Căile de realizare a reducățiunii	190
§ 108. Ordinea reducățiunii liberalităților excesive.....	191
§ 109. Efectele reducățiunii	192
§ 110. Reducățiunea unor liberalități speciale.....	194
§ 111. Imputarea liberalităților	195

CAPITOLUL VII

TRANSMISIUNEA MOȘTENIRII.....	197
Secățiunea I. Obiectul transmisiunii succesorale.....	197
§ 112. Obiectul transmisiunii succesorale	197
§ 113. Activul succesoral.....	198
§ 114. Transmiterea activului succesoral.....	199
§ 115. Pasivul moștenirii	200
§ 116. Transmiterea pasivului succesoral	202
§ 117. Plata pasivului. Regula divizării de drept a pasivului succesoral.....	202

§ 118. Excepțiile de la divizarea de drept a pasivului moștenirii	204
§ 119. Situația creditorilor personali ai moștenitorilor	206
§ 120. Regresul între moștenitori	207
§ 121. Limitele răspunderii moștenitorilor universali și cu titlu universal pentru pasivul moștenirii	209
Secțiunea a II-a. Dreptul de opțiune succesorală	209
§ 122. Caracterul neobligatoriu pentru moștenitori al transmisiunii moștenirii	209
§ 123. Noțiunile de opțiune succesorală și de succesibil	209
§ 124. Dreptul subiectiv de opțiune succesorală	210
§ 125. Actul juridic de opțiune succesorală	211
§ 126. Termenul de opțiune succesorală	212
§ 127. Retransmiterea dreptului de opțiune succesorală	216
§ 128. Prorogarea termenului de opțiune	218
§ 129. Reducerea termenului de opțiune	219
Secțiunea a III-a. Acceptarea moștenirii	219
§ 130. Libertatea acceptării moștenirii	219
§ 131. Felurile acceptării moștenirii	220
§ 132. Declarația de neacceptare a moștenirii	226
§ 133. Prezumția de renunțare la moștenire	227
§ 134. Efectele acceptării moștenirii	227
§ 135. Întocmirea inventarului	228
§ 136. Procesul-verbal de inventariere	228
§ 137. Măsurile speciale de conservare a bunurilor	229
§ 138. Măsurile speciale privind sumele de bani și alte valori	230
§ 139. Acceptarea forțată a moștenirii	230
Secțiunea a IV-a. Renunțarea la moștenire	234
§ 140. Noțiune	234
§ 141. Condiții de fond	234
§ 142. Condiții de formă	235
§ 143. Efectele renunțării la moștenire	236
§ 144. Renunțarea frauduloasă	237
§ 145. Revocarea renunțării	237

§ 146. Anularea acceptării sau renunțării la moștenire.....	238
Secțiunea a V-a. Sezina	239
§ 147. Considerații prealabile	239
§ 148. Noțiunea de sezina	239
§ 149. Moștenitorii sezinari	240
§ 150. Efectele sezinei	241
§ 151. Dobândirea sezinei de către moștenitorii legali nesezinari	241
§ 152. Dobândirea sezinei de către legatarul universal sau cu titlu universal	243
§ 153. Predarea legatului cu titlu particular	244
Secțiunea a VI-a. Petiția de ereditate	245
§ 154. Noțiune	245
§ 155. Caracterele juridice	247
§ 156. Dovada calității de adevărat moștenitor în cadrul petiției de ereditate	248
§ 157. Delimitarea petiției de ereditate de alte acțiuni.....	249
§ 158. Efectele recunoașterii calității de moștenitor	250
158.1. În raporturile dintre reclamant (adevăratul moștenitor) și pârât (moștenitorul aparent).....	250
158.2. În raporturile dintre reclamant (adevăratul moștenitor) și terțe persoane	252
Secțiunea a VII-a. Certificatul de moștenitor	255
§ 159. Noțiune	255
§ 160. Conținutul certificatului de moștenitor	256
§ 161. Funcțiile certificatului de moștenitor	257
§ 162. Puterea doveditoare a certificatului de moștenitor.....	257
§ 163. Certificatul de calitate de moștenitor	260

CAPITOLUL VIII

AMINTIRILE DE FAMILIE	261
Secțiunea 1. Amintirile de familie	261
§ 164. Bunurile care constituie amintiri de familie.....	261
§ 165. Regimul juridic al amintirilor de familie	262

CAPITOLUL IX

INDIVIZIUNEA SUCCESORALĂ ȘI PARTAJUL ACESTEIA	263
Secțiunea I. Indiviziunea succesorală	263
§ 166. Noțiuni generale	263
Secțiunea a II-a. Regimul juridic al indiviziunii succesorală	265
§ 167. Principiile generale ale indiviziunii succesorală.....	265
§ 168. Regimul juridic al actelor privitoare la bunurile indivize	265
§ 169. Imprescriptibilitatea dreptului de a cere ieșirea din indiviziune	274
Secțiunea a III-a. Partajul succesoral.....	276
§ 170. Considerații generale	276
§ 171. Noțiunea de partaj (împărțeală). Partajul definitiv. Partajul de folosință și partajul parțial	277
§ 172. Condițiile generale de fond ale partajului succesoral	278
§ 173. Obiectul partajului succesoral.....	281
§ 174. Felurile partajului succesoral	284
§ 175. Efectele juridice ale partajului	289
§ 176. Obligația de garanție între copărtași	290
§ 177. Desființarea partajului succesoral	292
§ 178. Drepturile creditorilor cu privire la partaj	294
Secțiunea a IV-a. Raportul donațiilor	297
§ 179. Noțiune	297
§ 180. Domeniul de aplicare al raportului donațiilor.....	298
§ 181. Natura juridică a raportului donațiilor	299
§ 182. Condițiile obligației legale de raport a donațiilor	300
§ 183. Persoanele care pot cere raportul donației	303
§ 184. Excepțiile de la obligația de raport	304
§ 185. Modurile de efectuare a raportului	305
§ 186. Căile de realizare a raportului.....	307
§ 187. Raportul datoriei	308
Secțiunea a V-a. Partajul de ascendent	311
§ 188. Reglementare și noțiunea „partaj de ascendent”	311
§ 189. Natura juridică	313

§ 190. Condițiile de validitate ale partajului de ascendent	313
§ 191. Efectele partajului de ascendent	319
§ 192. Cauzele de ineficacitate ale partajului de ascendent.....	324
BIBLIOGRAFIE.....	327